

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb teléfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i teléfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA CREU.—EX PREPARADOR ANATÓMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinaries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

La vergonya del Marroc

La campanya que en Marcellí Domingo ha fet, tornant del Marroc, al diari barceloní «La Lucha», mereix una singularíssima atenció. No solament i ja seria prou aventatge i mèrit s'hi descobreix l'impotència, l'incapacitat política d'Espanya i l'incoherència i els errors de la seva acció militar, no solament s'hi posa de relleu l'ineflicitat dels nombrosos esforços de sang i de diner, i el fúnebre sarcasme d'aquestes paraules «Espanya colonitzadora», sinó que les notes de Domingo són una confirmació definitiva que l'Estat espanyol segueix essent el desmembrador, el disgregador, de les possibilitats territorials que l'atzar, la loteria, posen a la seva disposició; que l'morbós i fanàtic assimilisme, sense companyia de la menor aptitud de govern ni indici d'arribar a comprendre mai el matís i la diferència, existeix avui en la etnos castellana igual que en el temps de les algarades de la Reconquesta; que Espanya està a punt d'herver de presentar la seva dimissió com a nació culta i eficient en el mateix instant que se sublimen l'otes del món, o en l'epopeia heroica, o en una neutralitat plena d'estímuls i de recerca de noves capacitats.

Veus aquí unes quantes afirmacions de Marcellí Domingo:

«Que ni un solo palmo de la zona de Marruecos adjudicada a España, estaba pacificado. Que se trabajaba tranquilamente en las minas, porque estaban protegidas por una red de destacamentos militares. Que transitaban las cubas de agua por la carretera de Melilla a Nador sin peligro, porque iban guardadas por un piquete de soldados. Que era posible la estancia en Tetuán, porque un espeso cordón de tropas tendíase de día y de noche en fuertes afincados a pocos metros de las murallas. Que era seguro el viaje de Ceuta a Tetuán, porque en el camino había ocho campamentos y dos blocaus y una pareja montada cada quince metros y un incasante ir y venir de columnas armadas. En resumen: no tenemos en Marruecos, por cesión voluntaria de los indígenas ó por con-

quista moral de España, un solo palmo de terreno que, a voz en grito, podamos decir que sea nuestro».

Abans que les tropes espanyoles ocupessin Tetuán, diu en Domingo, els espanyols tetuanis podien transitar de bon grat, no corrien perill de cap mena. Vianants, diligències, vivien la normalitat. I afegeix:

«Ha sido España la que con su desdichada actuación civil, con el ejemplo de su política africana y con su desordenada y errada acción militar, ha provocado la rebeldía de los moros y se ha visto obligada a esa guardia permanente de sus posiciones. Estos soldados españoles tendidos como un hormiguero y armados hasta los dientes; esos soldados españoles, centinelas siempre, siempre en pie de guerra; son prueba viva de los males de España. Si nuestra actuación civil en África hubiera sido otra, estos soldados podrían estar en la Península o en sus casas. Si el ejemplo de nuestra política en Marruecos hubiera sido otro, donde hay un cañón habría un arado; donde hay un fuerte habría una granja; donde hay un cuartel habría una escuela; donde hay un campamento habría un pueblo. Si nuestra acción militar hubiera seguido otros procedimientos, no tendríamos necesidad de conservar por la fuerza de las armas lo que desde un principio poseíamos, desde un principio se nos dió de buena voluntad. No. Este hormiguero de soldados no prueba el poder de los moros: prueba la debilidad de España. No prueba el odio de los moros a España; prueba la incapacidad de España para atraerse a los moros.»

La fi de l'article «Cosas de España» és tant granada, tant vívida, que cal reproduir-la per complet:

«Conviene repetirlo. Lo que poseemos en Marruecos no es por el esfuerzo de las armas españolas. Es por el prestigio que, antes de la ocupación, tenía España en África. En Tetuán, sobretodo, tenía puesta en España una altísima esperanza. Creíase que el día que España interviniere más directamente en África, se purificaría la administración marroquí, se extendería la cultura, se implantaría un comercio europeo, se terminaría el ban-

didaje de las montañas. ¿Ha venido todo esto después de la ocupación? Al contrario. En vez de purificar la administración marroquí, España ha traído al África todos los vicios de su administración desmoralizada y rutinaria. En vez de extender la cultura, ha propagado el juego y el vicio y ha sembrado de manobras el territorio ocupado. En vez de implantar un comercio europeo, ha desacreditado el antiguo comercio que España tenía en Marruecos: no ha aceptado la moneda hassani, no ha estudiado las mercancías de que surten los moros, no ha realizado, en una palabra, la labor que comercialmente, realizan Francia y Alemania. En vez de exterminar el bandidaje de las montañas lo ha fomentado concediendo armas, entregando dinero y revisitando de autoridad a los principales cabeceillas. No sólo todo es o, que ya es mucho. No sólo todo esto. El moro, ha visto los políticos más caracterizados de España, a quienes creía modelo de austeridad, intervenir en los negocios africanos. Ha visto a los militares, a quienes creía modelo de rectitud, traficar en la compra y venta de tierras, erigirse en propietarios, justificar cantidades enormes en la construcción de puentes y cuarteles que caían y volvían a construirse tres, cuatro, cinco, seis, siete y hasta ocho veces. Ha visto al ejército español, a quien creía modelo de fortaleza y de valor, perderse en el barranco de Lobo; tomar unas posiciones y dejarlas inmediatamente; marchar al Fondak protegido por el Raisul; ser batido y vencido por una kábila; andar sin plan ni concierto, desandando lo andado, abandonando lo ocupado, tejiendo y destejendo, perdiendo hombres y gastando municiones sin provecho ni fin; ha visto, en una palabra, a un ejército que creía salvador de todos, incapaz de salvarse a sí mismo.

Esta pérdida absoluta de nuestro prestigio, por un lado, y el pecado mortal de dar armas a las kábilas de las que habríamos de haber tomado las pocas armas que tenían, han producido la situación que en la actualidad ocupa España en Marruecos. Conquistamos por prestigio; sin prestigio ya, perdemos moralmente lo que por la fuerza moral obtuvimos. Pero los moros no son débiles como eran antes de intervenir nosotros activamente en África. Son fuertes, fuertes porque tienen armas que España ha dado; dinero que España les ha entregado a manos llenas; autoridad que España les ha conferido a ojos cerrados. Y las armas y el dinero y la autoridad de España, en poder de los moros, se vuelven contra España. Este es el hecho. Los pobres soldados españoles han de defenderse contra el mal nombre de España y contra un poder militar creado por la misma España.»

Veus aquí els que tornarien a perdre

l'imperi de Carles V totes quantes vegades els el tornés l'atzar; veus aquí la contextura intel·lectual i moral dels que s'oposen en nom d'una integritat dogmàtica a la llibertat de Catalunya.

Setmana Deportiva i Festes Populars

Ahí se trobava en aquesta ciutat per a fer-se càrrec de l'Aerodrom del Gas Rausense, el senyor Pujol, representant de l'intèrmit aviador senyor Hédilla, qui té de pendre part en la festa d'aviació que tindrà lloc el proper dimenge dia 22.

Les curses de motocicletes i side-cars que se celebraran el dia 22 al matí, es regiran pel següent reglament:

Cursa de regularitat

Circuit de Reus, Riudoms, Montbrió, Cambrils i Reus

Reglament

- Article 1.—La cursa s'efectuarà donant dues voltes a l'expressat circuit o siguin 64 kilòmetres.
- Art. 2.—Serà considerada PROVINCIAL PER A AMATEURS i Hiure per a motos, side-car i cycle-car de tots cilindrages.
- Art. 3.—La prova tindrà caràcter de Regularitat i Turisme i devent efectuar el viatge a un promig de 25 kilòmetres a l'hora.
- Art. 4.—Els corredors sortiran amb tres minuts d'interval.
- Art. 5.—La forma de classificar serà com segueix:
- Cada corredor tindrà abonats a la sortida tants punts com controls, més un punt per cada mecanisme portatiu prescintat.
  - Hi haurà control a Reus, Montbrió, Cambrils, total sis en els dos torns.
  - Els aparells a prescintar seran magneto, carburador, transmissió, neumàtics, (un prescinte per cada roda).
  - Se descomptarà un punt per cada prescinte que s'hagi tret per qual sevol causa durant la carrera.
  - En el control de Reus hi haurà una neutralització de 10 minuts per al pas dels concursants, amb pèrdua de dos punts per cada minut d'excess o defecte.
  - Se perdrà un punt per cada dos minuts o fracció, de diferencia entre l'hora en que passin els corredors pel control i la fixada per al seu pas.
  - Tot corredor que passi 5 minuts abans de l'hora senyalada, perdrà la cursa.
  - Tot concursant que passi per un control exactament a l'hora senyalada, guanyarà 10 punts.
  - Cas d'empat en el recompte de punts, el Jurat tindrà en compte la major aproximació a l'hora exacta en tots els controls.
  - Tot corredor que deturi 100 metres abans d'un control perdrà 10 punts.

L'emigració a França

Al ministeri d'Estat han facilitat la següent nota oficial:

Fa pocs dies va publicar la premsa una nota facilitada al ministeri de la Governació exposant els perills que corren els obrers espanyols que marxen a França en busca de treball sense procurar-se el passaport visat pels consuls francesos que exigeixen l'as autoritat de la veïna República.

Convé cridar novament l'atenció dels obrers que pensen emigrar a França sobre aquesta important qüestió, perquè constantment arriben al ministeri d'Estat comunicacions dels consuls espanyols a França donant compte de reclamacions i protestes que davant d'ells es produeixen per molts obrers que emigren proveïts senzillament d'una targeta verda amb la qual no se'ls tolera el pas per la frontera, prohibint-se'ls després viatjar per l'interior de França i obligant-los a treballar en establiments situats en poblacions frontereres.

Ha d'advertir-se, doncs, que per a viatjar per l'interior de França és indispensable anar proveït d'un passaport expedid pel governador civil corresponent, i visat per un consolat francès i aiximateix han de saber els interessats que els governs civils tenen instruccions per a no expedir cap passaport si no es presenta previamente un contracte de treball a favor de l'obrer, en el que's garantitza la obligació del contractista de satisfer les despeses d'alimentació i transport al punt de procedencia dipositant previamente la quantitat necessaria per avui.

Cambrà Oficial de Comerç i Indústria de Reus

En la sessió celebrada el dia 13 per la Cambrà Oficial de Comerç i Indústria d'aquesta ciutat, entre altres de menor interès se donà compte de les següents comunicacions:

D'una de la Direcció general de Comerç, Indústria i Treball acusant rebut del Cens electoral rectificat d'aquesta Cambrà per a l'any corrent.

D'una carta de la casa «Girard i C.» de Tonny Charente, manifestant tenir disponible en ses oficines una peça per a jove espanyol que coneixi laquigrafia espanyola i un poc de francès, i pregant a la Cambrà la posi en relació amb algú que reuneixi dites condicions.

D'una de la Cambrà de Comerç de Madrid, interessant l'assistència del president o secretari de la d'aquesta a la reunió de Cambres que devia celebrar-se a la Cort el dia 25 de setembre per a tractar de la conducta a seguir amb respecte al Banc d'Espanya da-

vant sa actitud passiva en quant al pago del 2 per 100 de la contribució que satisfà a dites corporacions, com elector que és de les mateixes, i d'altres varis assumptes. Amb aquest motiu el senyor president exposa que en l'impossibilitat de concórrer ell personalment per creure del major interès per lo que's refereix a la vida econòmica de la Cambra l'assistència a dita reunió, havia delegat sa representació en el senyor secretari, el qual a indicació seva exposa el resultat i acords de l'Assamblea, favorabl's tots a la corporació, doncs com a resultat d'ella se farán efectius els crèdits que té contra varies grans empreses.

Com resultat de la gestió feta per a obtenir el material necessari al transport de pesca salada desde Galicia a aquesta ciutat se donà compte d'un telegrama del Director general d'Obres públiques expressant que'l Comité de transports acordà ordeuar a la 6.ª de ferrocarrils del Nord facilités l'indicat material.

Amb relació a les gestions de la Cambra per a obtenir a la República Argentina una llei de protecció als olis purs d'oliva, es rebé de la Legació de aquell Estat una interessant comunicació participant que i otra instancia havia passat ja al Ministre d'Agricultura.

Se donà compte d'haver-se publicat en la premsa un telegrama del Director general de Comerç notificant que'l vapor «Alfonso XII» de la Companyia Transatlántica sortirà de Bilbao en viatge extraordinari en la segona quinzena del corrent mes fent escales a Santander, Gijón, La Coruña i Vigo, i admetent passatge i càrrega per a la Habana i Nova York. I una nota fent públic que, pròxima a publicar-se la tercera edició del Catàleg d'Exportadors espanyols, notablement millorada i ampliada, s'admetrien en el mateix *gratuitament* els noms i senyes de tots aquells que's dediquen en major o menor escala al comerç d'exportació i ho sollicitessin, a quin efecte podrien dirigir-se directament al Centre d'Informació Comercial del Ministeri d'Estat o bé a aquesta Cambra.

Presentat a l'aprovació de la Corporació pel senyor pesador jurat de la mateixa un projecte de les Tarifes a que havia de subjectar-se en les operacions que'l comerç, li encomanés, se acordà passés a estudi d'una comissió composta dels senyors Boqué, Sans i Sabater.

De conformitat amb lo dictaminat per la Comissió d'Hisenda, el ple acordà concedir un últim plaç que finirà l'últim d'aquest mes, per a que sos electors morosos pel 2 per 100 que deuen pagar a la Cambra poden fer-ho recollint en Secretaria els rebuts corresponents als anys 12, 13, 14 i 15 i en les respectives Administracions de Contribucions els corresponents a l'any actual, i que's procedeixi judicialment contra els que així no ho fassin.

A petició del senyor Sabater s'acordà gestionar la rebaixa dels nòlits de la Companyia Transatlántica; i per indicació del senyor Totosaus reclamar que siga anul·lada l'ordre de no admetre facturacions des d'aquesta ciutat per a més enllà de Lleida, mida inadmissible i que causa greus perjudicis an aquest comerç.

Per mediació del senyor Pasqual es rebé l'ofertament del senyor Enoch Thompson, Cònsul d'Espanya a Toronto (Canadà) de facilitar en lo que fos possible nostres relacions comercials amb dita ciutat; s'acordà contestar-li donant-li les més expressives gracies.

Aiximateix s'acordà manifestar al senyor Cònsul de la Gran Bretanya a Barcelona l'agraïment de la Corporació per l'enviament de varis exemplars

dels certificats d'interès que aquella nació exigeix als que volen exportar an ella, i quins models seran facilitats als comerciants que ho desitgin.

Canviades impressions aprop dels projectes econòmics de l'actual Govern, s'acordà per de prompte oposar se terminantment a l'aprovació del projecte de monopoli d'alcohols, acudint a l'informació parlamentaria per a demostrar quàn fundada és l'oposició que'ls elements vinçols fan al mateix.

De col·laboració

L'amor de poble

Fa molt temps que's ve discutint amb entusiasme i acalorament quina és o quina deu ésser l'actitud d'Espanya davant del greu conflicte europeu.

Hi ha qui assegura que ésser neutrals, mitjantçant una política francament aliadófila, seria la postura més adequada i convenient per als interessos del nostre país; altres diuen que en ésser descaradament aliadófil o germanòfil—segons estàn les seves simpaties per Alemanya o per França—està el nostre interès i fins el nostre pervindre; i uns tercers afirmen que lo més pràctic, positiu i convenient per a l'Estat espanyol, és observar la més absoluta neutralitat.

Es clar que tots i cada un dels que aixís pensen i es manifesten tenen feta la vista en el interès de la Patria, els impulsa l'amor de poble. Però jo entenc que abans de parlar de si devem o no intervindre en la gran guerra—que jo declaro sincerament que jamai devem consentir que aquest cas arribi, que la nostra sang no deu ésses vessada en una nova aventura—deuríem exigir dels governants ens expliquessin el per què de la sangria del Marroc. Si d'aquesta guerra de casa nostra en refugen parlar-ne, a què parlar de l'altra, del paorós conflicte europeu?

No, no está en anar a la guerra el nostre interès ni el nostre pervindre. Està en fer reconèixer la nostra personalitat; està en impedir que continui subsistint una llei com la de Jurisdiccions que'ns impideix exposar en el follet, el miting i el periòdic lo que havem vist i havem sofert al Rif; està en evitar que'l caciquisme i el centralisme segueixin endogalant al país; està... Per xo, quan els pobles estàn lluitant desesperadament per la seva independència amenaçada i les petites nacionalitats oprimides exigeixen el reconeixement de la seva personalitat, el redreçament de Catalunya reclamant del centralisme certes reivindicacions, és l'actitut que criem més adequada en els actuals moments. Tant de bó que el resté de les regions ibèriques sentissin tant viu com Catalunya l'amor patri, l'amor de poble!...

JOSEP MIQUEL.

Gazeta del treball

Els fusters de Valls, Tarragona i Reus

Diuenge passat celebraren a la veïna capital una reunió delegats de les societats de fusters de Tarragona, Reus i Valls per a tractar de millorar la situació dels operaris de l'ofici, en vista de l'encariment de les subsistències. Se nomenà una ponència encarregada d'estudiar la solució i de presentar-la als patrons.

Reclamacions i vagues

A la Federació local obrera de Tarragona se celebrà el passat diuenge una reunió per a estudiar la manera de solucionar la vaga de lampistes.

—El conflicte de la mina de Joan Burgo, de León, ha quedat resolt i han renuat ses tasques tots els obrers.

De la Setmana Deportiva

Ahir vegérem en l'aparador del comerç que'l senyor Montané té establert en el carrer Major, varis objectes d'oferta destinats com premis als distints certàmens deportius que tindran lloc la propera setmana.

Cridaven molt l'atenció tant per sa riquesa com bon gu t les còpies «Centre de Lectura» i «Cama-Secs» ofertes per aquestes entitats, una magnífica figura en escaiola donada pel president de la Cambra de Comerç don Joan Boqué, un objecte d'art del «Centre de Naturals del Camp de Tarragona» i la valiosa «Copa Oliveras» oferta pel director de l'Estació Epologica, don Claudi Oliveras.

Regna verdader entusiasme entre'ls caçadors locals i comarcals per al Concurs de Tir, el qual vestirà sens dubte excepcional importància.

Figuren com a premis per a aquest certamen valiosos objectes d'art i importants quantitats en metàl·lic.

Ahir estigué en aquesta l'incansable sportmen don W. Tarín per a ultimar lo referent a la «Festa Atlética» i «Festa del Pedal».

Parlar un moment amb el senyor Tarín i sentir se contagiàt pel seu constant entusiasme, és cosa que tots quants tenim la fortuna de tractar-lo sabem per experiència.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

Al nord del Somme els francesos han penetrat al poble de Saily-Sallisel, ocupant les cases de la vora de la carretera de Bapaume. Els alemanys han reaccionat molt violentament. Al sud del riu, al bosc de Saint Eloy, els alemanys iniciaren un atac sense èxit. Al sud i a l'est de Beny-en-Santerre, els francesos rebutjaren un fort contraatac alemany i penetraren en un bosc, fent presoners i apoderant-se de canons de varis calibres. Durant aquestes operacions han caigut presoners 110 alemanys. Les tropes britàniques han avançat ses línies al norest de Guendecourt. L'artilleria alemanya mostra activitat entre Les Boeufs i Courcellette, cap al reducte de Scawaben i a la vall de l'Ancre. Els alemanys han fet explotar al nord de Neuve Chapelle un forn de mines, sense ocasionar cap dany. En les darreres 24 hores els anglesos han fet 47 presoners.

A la regió de Dixmude i a la de Steenstrate (Bèlgica) les acostumades lluites d'artilleria, i cap a Boesinghe lluita amb bombes de mà.

Els italians rebutjaren a les pendents del mont Pasubio nous atacs de l'enemic, progressant cap al mont Roite; a la regió de Cosmoghon caigué en

son poder una bateria austriaca; a la vall de Bosnia, forces austriacques sorprengueren una de les avançades italianes, pero foren rebutjades per tropes italianes de reforç. Lluita d'artilleria en el restant del front. Les bateries italianes bombejaren punts militars de Pridesse. Els austriacs llençaren bombes sobre Goritzia.

Diuen de Rusia que a les regions de Skroboff i Mitchistchoff els russos han rebutjat ofensives; que a la regió del nord de Korytniza, després d'encarnicada lluita, les tropes del zar han pres unes trinxeres i han rebutjat cinc contraatacs, inflingint a l'adversari grans pèrdues.

Els romanesos s'han retirat cap a la frontera, al mont de Calimaro. En canvi conserven totes ses posicions, malgrat la violència dels combats lliurats, a la vall de Iusul i a Ruga; han rebutjat a l'enemic a la vall de Loituz i a la del Blistoca, i han pres per assalt a la vall de Jiul el cim del Mont Negure i Zanoago. Duels d'artilleria en nombrosos punts.

Mitjana activitat d'artilleria en tot el front oriental. Les tropes serbies segueixen progressant a la vora esquerra del Cerna. Un quadró francès ha dispersat un escamot enemic prop de la via fèrria al sud de Seres.

Una manifestació

Creç que no és necessari contestar a les injuries, calumnies i grolleries que fa temps vé dient de mi «Las Circunstancias».

Tinc l'orgull d'estar a una plaçada molt superior a la d'aquests calumniadors i difamadors de l'honra agenà, per a ocupar-me amb la meua honrada firma de sers tant desgraciats; i no vull baixar al seu nivell, perquè seria confós amb ells, i aixó sí que verdaderament me perjudicaria.

A cada un lo que siga sen.

I aixó és tota la contesta que creç haver de donar a certs mals homes.

Són els tribunals els qui han de parlar en aquests cassos.

RAMON VIDIELLA.

Secció Oficial

REGISTRE CIVIL

Inscripcions del dia 16 octubre de 1916

Naixements

Joan Rodés Quer.—Josep Bosch Cabacés.—Isidro Olivé Juanpera.

Defuncions

Teresa Bové Masip, 75 anys, Rosich, 1.—Maria Sotorra Elías, 25 anys, Hospital civil.—Conrad Casas Durán, 53 anys, A. Robuster, 1.—María Ribas Grau, 70 anys, arraval Santa Agna, 17.—Rosa Molas Perelló, 53 anys, Cervantes, 49.—Manuel Casagualda Plana, 6 anys, Carme alt, 30.—María Truca Guiu, 50 anys, Sant Jaume, 21.

Matrimonis

Josep Grau Civit amb Emilia Durán Pujol.

Informació

A la vila de Montroig el passat diuenge a la matinada s'hi perpetrà un crim del que'n resultà víctima Alfons Llauredó Martí, de 30 anys d'edat, qui fou trobat mort en el lloc conegut per Camí de les Arenes, a dos kilòmetres de la població, presentant el seu cos deu ferides d'arma blanca, alguna de elles de 25 centímetres de fondaria.

Han sigut detinguts i ingressat a la presó d'aquest partit, com a presumptes autors del crim l'esposa de l'interfecte Rosa Aguiló Brú, de 26 anys d'edat, i el seu aimant, segons rumor públic, Josep Alsina Belloví, de 20 anys.

Instrueix les diligències sumarials el digne jutge d'Instrucció d'aquest partit don Joan Hidalgo.

Si es reunís nombre suficient de senyors regidors aquesta nit l'Ajuntament celebraria sessió de primera convocatoria.

Pel rectorat han sigut expeditos els títols de batxiller a favor de don Manuel Echevarría Barguñó, don Ramón Pallejá Carnicé i don Lambert Vidal Jové, alumnes d'aquest Institut general i tècnic.

Xorisso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns de tucino escullides i fresques

De venda: Viuda de Ibañez, carrer Llovera.

Amb motiu de les festes deportives que tindran lloc la setmana entrant en aquesta ciutat ha sigut contractat l'Orfeó Tarragoní per a que la nit del dia 25 dongui un concert en el Teatre Fortuny.

L'agent executiu de Falsat anuncia en el B. O. la venda d'una peça de terra i una casa de Pradell, una peça de terra i una casa de Vil·la alta, i dos peces de terra de Cornudella.

EDUARD RECASENS

ARRAVAL SANTA AGNA, 55. TELÉFON 106

Negoció els cupons venciment 15 de novembre pròxim

Compra i venda de tota classe de valors de cotisació corrent.—Compra i venda de paper estranger.—Compra de bitllets de Banc estrangers i monedes d'or nacionals i estrangeres.—Descompte de tota classe de cupons.—Ordres per a les Borses de Barcelona, Madrid i París.

Pel rector de l'Universitat ha sigut desestimada l'instancia de trasllat de la mestra de Batea, donya Casilda Manzana.

Per no cumplir la llei del Descans Domicinal han sigut denunciats alguns industrials d'aquesta ciutat.

Ahir vingueren an aquesta ciutat l'intrèpit aviador senyor Hedilla i el fabricant d'aireplans senyor Pujol, per a inspeccionar el camp d'aviació del Gas Reussense, havent-hi trobat grosses dificultats que no sabem si podrà resoldre la Comissió organitzadora de les festes deportives.

FRANCISCO PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç Col·legiat Arraval Santa Agna, 57.—Teléfon n.º 5 CANVI-VALORS-CUPONS Negoció els cupons venciment 15 novembre.

Teatre Centre de Lectura

Gran Companyia còmic-dramática

de la que'n formen part les notables artistes

Senyores Fremont, Verdier i Fornes

i els senyors

Viñas, Ginestet, Bové, Pallach i Santacana

DEBUT EL PROPER DIUMENGE, DIA 22 D' OCTUBRE FUNCIONS TARDA I NIT -- ENTRADA PER LA PLANTA BAIXA

Vegi's la llista de Companyia i preus, en la Secció d'Espectacles

QUEDA OBERT L'ABONAMENT

EN LA CONSERGERIA DEL CENTRE

Durant l'última setmana la Caixa de Pensions per a la Velleja i d'Estalvis ha ingressat per imposicions la quantitat de 385.185 pessetes i ha pagat per reintegres d'estalvi i per plaços mensuals de pensió 354.504 pessetes, havent obert 501 llibretes noves; corresponent a la Sucursal d'aquesta ciutat 17.227 pessetes en concepte d'imposicions, 15.416 pessetes per reintegres i 11 llibretes noves.

En venda

Se ven un acreditat establiment de Sabateria situat en un punt céntric d'aquesta ciutat.
Informes en aquesta impremta.

Dinen de Marsá que el prop passat dissabte es reuniren els socis del Sindicat prenent l'important acord d'axamplar l'edifici de sa propietat fent-lo capaç per a 68 tines, aixó és, per 40 més de les que té actualment.

Enguany, primer any de funcionar dit Sindicat, han entrat en el mateix vuit mil i pico de càrregues de raïms. Quan l'any que vé estigui ja acabada la reforma de l'edifici s'hi podrán estivar quasi tots els raïms de Marsá.

Calçat de totes classes

F. Surroca.-Monterols, 26.-REUS

Se necessiten masovers, sense fills petits.
Informes en aquesta impremta.

El Dr. A. TORT NICOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clínic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT

el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Cafè d'hs. anya.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5.

Telèfon número 78

Espectacles

Centre de Lectura

Temporada de 1916 a 1917.—Companyia de declamació dirigida pel primer actor don Joaquim Vinyas i de la que'n forma part la notable primera actriu donya Eivira Fremont.—Inauguració: Diumenge dia 22 d'octubre.

LLISTA del personal artístic per ordre alfabètic

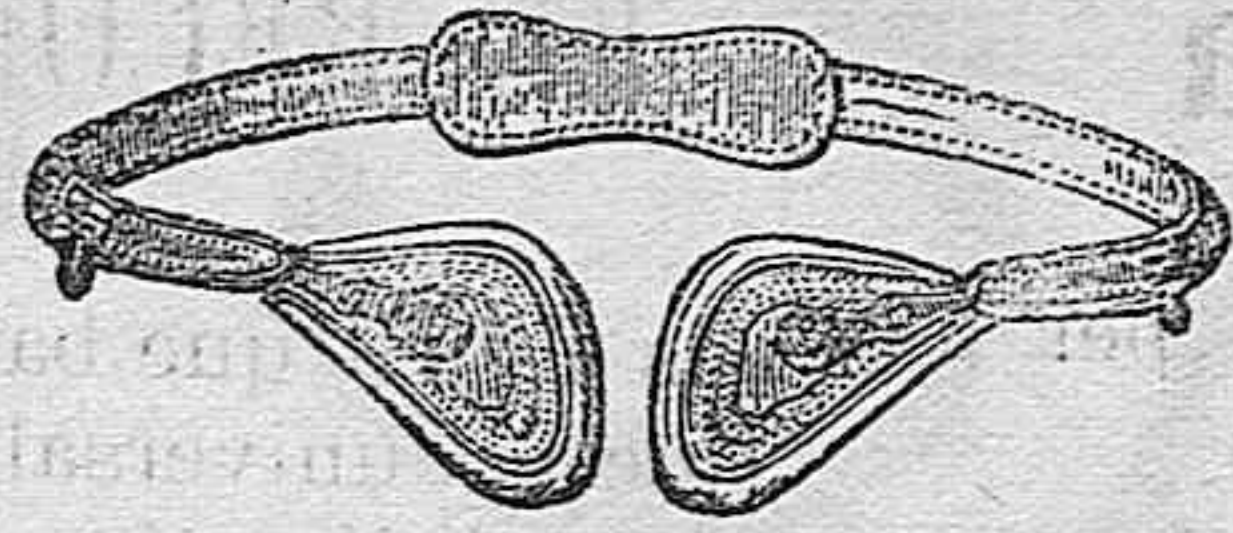
Actrius.—Fornés Josefina. Fremont Eivira. Gassó Laura. Puig Maria. Verdier Antonia.—Per a papers especials nena Julia Bové.

Actors.—Aguiló Antoni. Alcoy Josep. Benet Josep M.^a. Bové Enric. Ginestet Emili. Pallac Francisco. Santacana Joan. Vals Francisco. Vinyas Joaquim.—Sastreria, Gabriel Riba. Perruqueria, J. Viñas. Maquinaria, Carbonell i Alcaraz. Electricista, Josep Lozano.

PREUS diaris per a les funcions de nit.—Palco platea amb 4 entrades, 6 ptes.—Id. principal amb 4 id., 4'50.—Butaca platea amb entrada, 1.—Id. circular amb id., 0'69.—Davantera de grada, 0'40.—Entrada a localitat, 0'35.—Entrada general, 0'30.

PREUS diaris per a les funcions de tarda.—Palco platea amb 4 entrades, 4 ptes.—Id. principal amb 4 id., 3.—Butaca platea amb entrada, 0'75.—Idem circular amb id., 0'40.—Davantera de grada, 0'30.—Entrada a localitat, 0'25.—Entrada general, 0'20.

(Tots els impostos, a càrrec de l'Empresa).

AVIS

Als trencats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases deslumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquera en que consisteix aital dolencia, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braguers, pocs molt docs els que saben col·locar-los, raríssims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL

CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trencats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clausolles, de Barcelona i mon establiment de Reus

Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebels que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàtics.
Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopedia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent i amb títol professional amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gosa casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, núm. 16 NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres don Isidro Pons

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un «Gramòfon»
: : Catàlegs gratis : :

—DIPOSIT DE RELLOTGERIA.—RELOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

Academia de Dibuix i Pintura

DIRIGIDA PER

Don Tomás Bergadà

Professora suplent de Dibuix de l'Institut general i tècnic

Classes de Dibuix lineal, figura, adorno, paisatge i al natural; pintura a l'oli i aquarela i al temple per a pintors decoradors.—Classe especial per a senyoretas. Hores de classe convencionals.—L'obertura de les classes al primer d'octubre.

Lliçons a domicili

Arraval baix de Jesús, 31, baixos

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 1 d'octubre de 1916

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 26 > 8'25	Tren n.º 25 a las 9'15
> > 12 > 15'—	> > 1 > 16'—
> > 36 > 17'05	> > 35 > 18'40

En els diumenges i dies festius s'expediran billets d'anada i tornada a 0'60 valeders per al retorn per tot el dia de sa expedició i en tots els trens.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

Companyia del Gramófon

SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Éxit colosal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramófono

De venda: R. Perpiñá.

Máyor, 22. — REUS. — Despàtx: 24, pral

—DIPOSIT DE RELLOTGERIA.—RELOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

Institut de Bioterápia i Laboratori Microbiològic Clínic

DEL Doctor **A. FRIAS**

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia

Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL Dr. GAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíniques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfaundier

OPERACIONS. — Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. — REUS

COL·LEGI D'INTERNES DE L'INSTITUT

DIRIGIT PER Don Joan Ollé Vallés

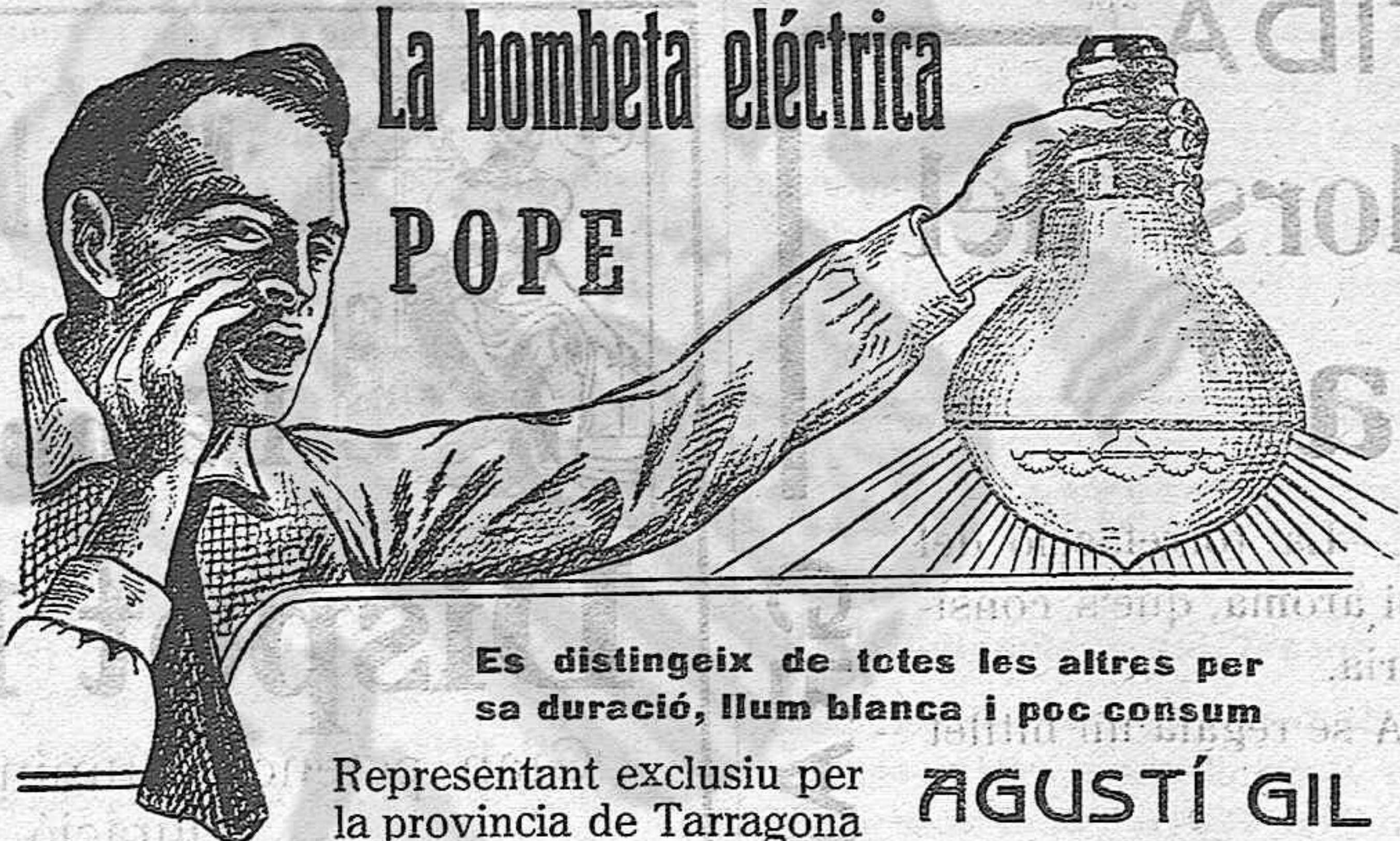
DIRECTOR ESPIRITUAL;

Rvnt. Dr. Don Ramón Minguell

Capellà del mateix Institut

Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càlcul Mercantil, Teneduría de Llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francés, Mecanografia, Solfeig i Piano.

— Entrada per la plaça d'Hércules —

La bombeta elèctrica POPE

Es distingeix de totes les altres per sa duració, llum blanca i poc consum

Representant exclusiu per la provincia de Tarragona **AGUSTÍ GIL**

Carrer Estanislau Figueres, 18. — Cafè del Brasil

Comerç de Ferreteria i Quincalla

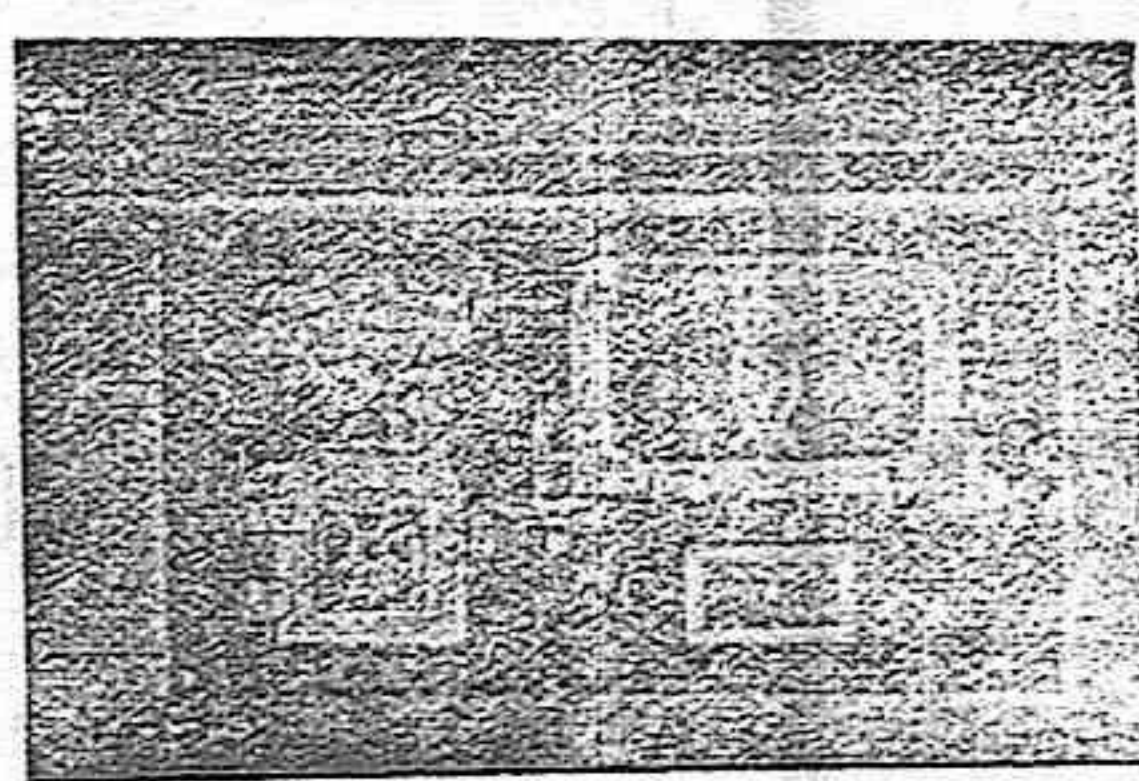
Material per a mines i obres públiques. — Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Telèfon 220. — REUS

Cuines econòmiques

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de ínfim consum de combustible,

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

“LA UNION COMERCIAL”

Companyia Anglesa de Segurs

Capital suscrit: Ptes. 73.750.000

RAM D'INCENDIS

AGENT A REUS I SON PARTIT

JOSEP VOLTAS DOMENECH

REUS.-Sant Pancrasi, 17, entr. (davant l'iglesia la Providencia)

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el retredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més ue afeccions transitories constitueixen un per seri i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de atarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la segurita d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fadiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals capsa.

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoïdes Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegitima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

No compreu trajos ni abrics sense abans visitar la

SASTRERIA QUERALT Monterols, 35. - Reus.

PURESA GARANTIDA

Obsequi als consumidors del "Cafè Pampa"

EL CAFÈ PAMPA és cultivat i recolectat de llevor especial.—La torrefacció del CAFÈ PAMPA és tan perfecta en la concentració del seu propi aroma, que's considera com un dels més moderns avenços de la ciencia i l'industria.

Per cada compra de 100 grams (tres onces) de CAFÈ PAMPA se regala un bitllet dels següents

PREMIS

- Primer. Una magnífica figura de moviment i una moneda d'or de 25 pessetes.
  - Segon. Un rellotge per a senyor i una moneda d'or de 25 pessetes.
  - Tercer. Un rellotge de senyora i una moneda d'or de 20 pessetes.
  - Quart. Una moneda d'or de 20 pessetes.
  - Quint. Una moneda d'or de 10 pessetes.
  - Sisé. Una moneda d'or de 5 pessetes.
- 21 premis de 2'50 pessetes cada un.

Els números premiats seran els que obtinguin el número igual o les 27 primeres sorts de la Loteria Nacional que se celebrará a Madrid el dia 22 de desembre de 1916.

Agent exclusiu per a la venda a Espanya:

Román Marimón, Plaça de Catalunya, 7. - REUS

El "Cafè Pampa" se serveix en el BAR AMERICA

Dipòsit de l'exquisit Xocolate del RAM

No deixeu de pendre CAFÈ PAMPA i recomanar-lo als vostres amics

NOVA LÁMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1/2 Watt

Gran potencia lluminica. -- Consum veritat. Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos tres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Teixidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35.—PROP DE LES RAMBLES

Representant en aquesta provincia

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.ºn, 1.ª REUS

SABATERIA

DE

PERE ROIG

SUCCESSOR DE JOSEP M.ª MARTÍ

Baratura -- Elegancia -- Solidesa -- Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 38 - REUS

AROMA CONCENTRAT

GRAN DIGESTIU